

Børne Blad

Entered at the post-office at Decorah, Iowa, as second class matter.

Nr. 38.

17de september 1893.

19de aarg.



Karl og Isefpilleren.

Børneblad

udkommer hver søndag og koster 50 cents for aaret, betalt i forskud. I pakker til en adresse paa over 5 eksptr. leveres det for 40 cents, og over 25 eksptr. for 35 cents. Et Norge koster det 60 cents.

Penge og bestillinger, samt alt, hvad der angaar ekspeditionen, sendes direkte til LUTH. PUB. HOUSE, Decorah, Iowa.

Alt vedkommende redaktionen af bladet sendes til Rev. C. Wulfsberg, Decorah, Iowa.



Elisabet.

Et var en kold, raa vinterdag. Sneen faldt i tykke snug, og vinden pib uhyggelig igjennem sprækkerne paa en skrøbelig, forfalden hytte i skoven. I flere aar havde intet menneske boet derinde, fordi bjellerne hvert øieblik truede med at styrte ned. Derfor var skovløberen, som tidligere havde boet der, flyttet ind i skovridershuset, som var stort nok til ham og skovridersfamilien, og som laa i udkanten af skoven. Men for nogle dage siden havde en ombvandrende skjærsliberfamilie indvartret sig i hytten. De aabne vinduer var slaaede til med bord, saa godt det lod sig gjøre. Paa arnestedet var der antændt en ild; ved den tilberedte skjærsliberen et tarveligt middagsmaaltid til sig og sine 6 sultne børn, som sad rundt omkring og søgte at varme sig ved ilden. Der var 5 gutter i alle aldre, som havde sat sig tæt sammen; men dersom de var rykkede endnu en liden smule nærmere sammen, var der vist ogsaa bleven plads til en liden 11-aarig pige, som sad ængstelig og forfæret i den mørke krog og svøbte de blaafrøse hænder ind i forklædet. Ingen kaldte hende hen til ilden, og ingen rakte hende en ske eller gaffel til at spise med, da melsuppen endelig blev færdig. Kun hvad der blev tilovers i krukken, skjød den brantne og ondt udseende mand hen til hende og sagde i en barsk tone:

„Sidder nu den dovne Lise igjen derhenne? Har jeg ikke sagt dig, pige, at vi maa have brænde til iaften? Marsch, ud med dig!

Hvem der ikke vil arbeide, skal heller ikke have noget at æde! Tror du, jeg vil føde dig til ingen nytte?“

Udlig reiste pigen sig op, saasnart hun havde druffet de sidste draaber af krukken, og listede sig hen til døren. Hun var saa forkommen og liden, at hun neppe kunde naa klinken, og saa taknemmelig op paa en af gutterne, som sagte var fulgt efter hende og aabnede døren for hende.

„Græd ikke, Lisbet“, hviskede han, „far mener det ikke saa slemt, som det lyder; jeg følger med og hjælper dig samle brænde.“ Dermed gik begge børnene ud i den snedækte skov for at søge efter tørre grene paa de steder, hvor det hvide teppe var smeltet lidt, og han trøstede pigen, saa godt han kunde.

Det var et svært liv, som den stakkars Lisbet førte i skjærsliberens familie; thi egentlig hørte hun slet ikke til den. De 5 gutter var ikke hendes brødre; deres far havde af medlidenhed, eller maaske ogsaa af beregning, for mange, mange aar siden, saaledes forekom det hende, taget hende til sig, da hun havde forvildet sig ude i skoven og ikke igjen kunde finde tilbage til sin mor. Hun kunde ikke lade være idag med at tænke derpaa!

Det var netop den gang en ligesaa kold vinterdag i juletiden. Hendes mor var en fattig enke, som dog nok kunde nære sig og sit barn, endstjønt hun var saa svagelig, at hendes lille selvraadige datter var vokset hende helt over hovedet og slet ikke holdt af at gjøre, hvad hendes mor med sin svage stemme befalede hende.

Lisbet var 6 aar gammel, og alle sagde: hun maa i skole. Hun blev syv aar, og moderen naaede endelig saavidt, at hun fik hende i skole med de andre børn. Men tror I, at hun lærte at læse eller skrive? Nei, dertil var hun allfor doven! Et helt aar sad hun paa den nederste bænk; mange taarer havde hun grædt og faaet megen straf og mange skjænd; men læsningen vilde ikke ind

i hovedet, fordi der var saa mange andre dumme streger derinde. Hun tænkte kun paa at løbe omkring derude paa marken og i skoven; i timevis kunde hun ligge under træerne og se op mod den blaa himmel eller høre paa fuglene, men lære noget, det gjorde hun ikke, thi hendes mor havde fra begyndelsen af forfæmt at holde hende til at hysfætte sig. Derfor var hun rigtig bleven en liden dagdriver. Saaledes vandrede hun ogsaa en dag, ifødenfor at gaa i skole, rundt i skoven. Hun mente, at hun ikke kunde fare vild. Men da den lille fodsti pludselig holdt op, og det ene træ saa ligedan ud som det andet, og det stadig blev mørkere, blev hun dog bange. Først raabte hun, saa græd hun høit, løb frem og tilbage og sank tilsidst udmattet om i sneen. Her fandt skærsliberen hende, da han netop drog forbi med sin kjerre.

Dengang levede hans kone endnu. Hun havde altid ønsket, at hun havde en liden datter, som kunde hjælpe hende med at strikke og sy om de mange gutter; derfor raadede hun manden til at tage pigen med.

„Dersom vi finder hendes mor eller paa-rørende“, sagde hun, „saa giber vi hende tilbage og faar en god finderløn; i modsat fald beholder vi hende, og hun hjælper mig i husholdningen.“

Men deri tog konen feil; thi da Lisbet endelig slog øinene op i skærsliberens snevre kjerre, hvori de havde lagt hende, stirrede hun omkring sig i feberhede. Hendes kinder brændte som ild, hendes smaa hænder var iskolde, og hun talte vildt. Angsten og kulden havde paadraget hende en alvorlig nerveseber, men de ubidende folk, som hun befandt sig hos, vidste det ikke og havde heller ikke raad til at raadspørge en læge. Saa slæbte de det stakkars barn videre med sig. Tilsidst blev de bange for, at man kunde tro, at de havde stjaalet det, og derfor drog de langt bort fra det sted, hvor de havde fundet hende; og da Lisbet endelig efter en

langvarig, svær sygdom igjen kom til sin bevidsthed, var næsten al hendes hukommelse borte, og skærsliberen tog sig vel iagt for at vække den igjen ved noget som helst spørgsmaal. Kun lidt efter lidt dukkede en tanke efter en anden op i hende. Hun mindedes sin mor, hun følte ofte, naar hun saa skærsliberkonen kysse og kjele for en af de mindre gutter, at ogsaa nogen havde elsket hende. Hun hørte i tanken moderens blide stemme, som formanede hende og bad hende om at gaa til skolen ligesom de andre børn og nytte lærdommen der. Men paa hendes frygtfomme spørgsmaal og bønner, gav manden hende kun haarde svar, lo af hendes forlangende at blive bragt hjem igjen og nævnede aldrig navnet paa det sted, fra hvis nærhed han havde ført hende bort med sig. Hvor meget hun end søgte at erindre sig det, kunde hun dog ikke komme i tanker derom. Hun havde levet ubekymret, aldrig øvet sin hukommelse, det lidet, hun havde indpræget sig i den, havde den lange sygdom taget bort, og der var intet andet at gjøre end at holde ud hos de folk, hos hvem hun var. Nu fik hun rigtignok frihed, en tilbævelse fuld af lediggang! Ingen forlangte af hende, at hun skulde gaa i skole. Om hun lærte at læse eller skrive, var skærsliberen ligegyldig. Naar hun blot passede de smaa børn og hjalp konen med at lave mad og samle brænde, saa snart den vandrende familie holdt maaltid et eller andet sted, saa lod man hende forresten i ro.

(Fortsættes.)

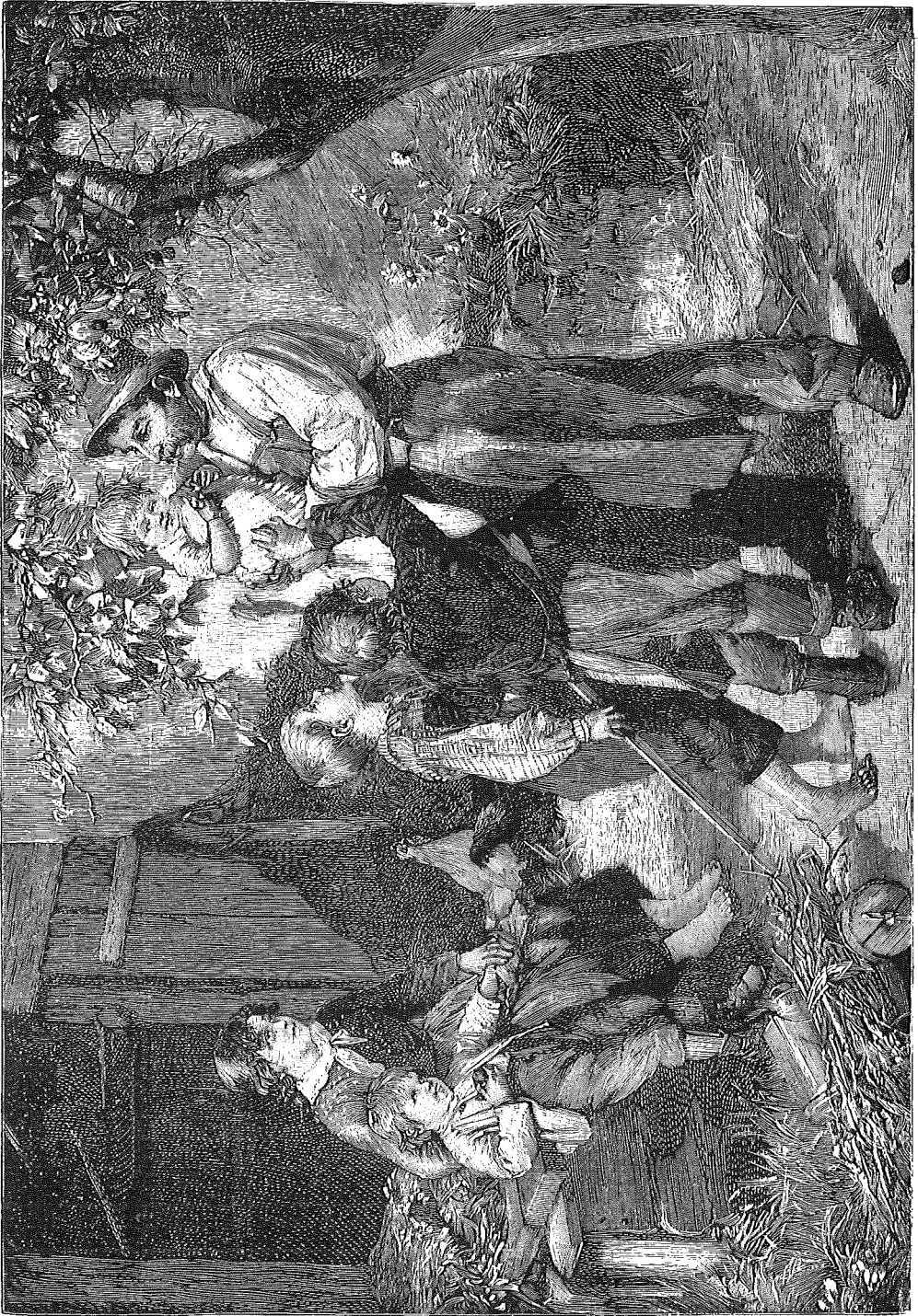
Karl og lirespilleren.

(Med billedet.)

Den lille seksaarsgamle Karl var færdig med sine lekker og havde taget en tur ned paa landeveien, da han syntes, det i længden blev ensomt og kjedeligt i parken, som hørte til hans faders slot. Vistnok var de mange fugle, som fløi om frø træ til



En død spurv.



Stille bror!

træ, og de muntre ekorn hans gode venner; han kunde sidde i lange tider og se paa de sidste lystige sprang og sit selv ofte lyst til at følge deres eksempel. Men idag havde den grønne, skyggefulde park mindre tiltrækning for ham end den støvede landevei, hvor omegnens gutter sprang og legede. Karl havde hverken brødre eller søstre, og hans forældre tillod ham derfor at lege med landsbyens børn. Hvor morsomt var det ikke, naar den livlige Josef vilde være hest for ham og med sine bare fødder gjorde slige sprang, at Karl trods sine rappe ben havde vanskeligt for at følge ham. Nylig havde de været saa voldsomme til at lege, at tømmerne var gaaede i stykker; men sidste morgen havde Karls far foræret ham et par nye tømmer, der var røde, saa de lyfte lang vei, og med smaa hjælder paa.

Disse tømmer havde Karl nu med. Han frydede sig ved tanken paa, hvad Josef vilde sige, naar han fik se dem. Men inden han traf gutteflokken, blev hans opmærksomhed optagen af noget andet. Den gamle lillespiller, hvis rørende melodier saa mangan gang havde lokket Karl udenfor slotsporten, kom nemlig i det samme trækkende henad veien med den lille vogn, hvorpaa han havde sin lillespille. Ellers havde den gamle skakar pleiet at have en ung gut med, som drog vognen for ham; thi selv kunde han næsten ikke se. Men idag kom den gamle selv dragende sin lillespille; det gif smaalt og kostede ham stor anstrengelse, skakar!

Karl syntes, at dette var ondt at se paa, og gav sig isnat med lillespilleren. Han fik da vide, at den nævnte gut var leiet til at være med mod at faa halvdelen af de penge, som den blinde fik ind. Men idag — saa klagede den gamle — havde slyngelen uden aarsag forladt ham, og han var som følge deraf bleven alene i veien med fare for hvert øjeblik at blive overfjort af de forbitjærede. Han tjente af samme grund heller ikke stort, da han ikke kunde finde frem til husdørene,

og folk ikke gav sig tid til at komme ud med sine gaver. Alt dette fortalte lillespilleren med en saadan bedrøvelig mine og var saa elendig at se paa, at det rent gif Karl til hjerte. Uden at betænke sig længe rakte han den blinde sine røde tømmer, stillede sig kjæft som en liden hest foran vognen og raabte fornøiet over sit indfald til den gamle mand: „Nu skal jeg trække for dig og passe paa, at du ikke falder, og samle penge for dig i hvert eneste hus.“

Det faldt ikke den lille søde gut ind, at nogen vilde finde noget besynderligt ved, hvad han gjorde, og før den blinde havde kunnet komme med nogen indvendinger, traf lille Karl affed baade med ham og hærren. Foran hvert hus langs landeveien, stansede Karl af sig selv, og naar den gamle havde spillet, gif han ind og holdt sin hat frem for at faa betaling for musikken.

I begyndelsen satte folk op et meget forbausset ansigt; men da de forstod sammenhængen og kjendte den lille Karl fra slottet, gav alle med fornøielse mere, end nogengang den gamle lillespiller havde faaet af dem. Den rige møllekone, som ellers just ikke var bekjendt for sin gavmildhed, lo endog fornøiet og lod med nogle venlige ord et helt kronestykke falde i Karls hat, og Karl takkede for den store gave ligesaa glad, som om pengene skulde hjælpe ham selv ud af nød og elendighed.

Saaledes vandrede de hen gennem landsbyen, og den lille gut, hvis kinder var blebne aldeles purpurrøde af den ubante anstrengelse i solheden, havde allerede faaet ind næsten to kroner. Men da hørte han pludselig nogen raabe sit navn bag sig. Først nu merkede han, hvor langt han var kommen bort fra slottet, og opdagede sin lærerinde, som kom springende efter ham og bad ham straks følge med hjem; men det var umuligt for hende at skjende paa gutten, da hun forstod, hvilket hjærlichhedsarbejde hans gode hjerte havde drevet ham til. Hun hjalp

selv den gamle lirespiller at faa vendt den lille vogn med lirekassen og gif gjerne ind paa Karls bøn om at lade den stakkars mand følge med op paa slottet, saa han kunde faa noget mad og drikke.

Da de kom op paa slottet, bad Karl, at man endelig maatte traktere den gamle godt, og den lilles bønner var ikke forgjæves; hans blinde ven fik baade saa megen god mad og drikke, som han ønskede. Derefter talte Karl op de penge, han havde faaet ind, og modtog til gjengæld utallige taksigelser og velsignelser af den gamle. Samtidig blev en af tjenerne paa slottet sendt ned til landsbyen for at finde den gut, som havde paa taget sig at være den blinde lirespillers ledsager. Denne sølte sig meget skamfuld ved det eksempel paa udøvelse af barmhjertig kjærlighed, som barnet fra slottet havde givet ham, og lod aldrig senere den gamle i stikken. Karls forældre, som af frøkenen havde faaet den hele historie at vide, bebrejdede kjærlig sin søn, at han uden tilladelse havde fjernet sig saa langt hjemmefra med lirespilleren; men moderen trykkede samtidig et hjerteligt kys paa sin kjære guts pande og glædede sig inderlig over hans gode hjerte.

Jeg har nok i min bibel.

Nogle jesuitter traf oppe i en bjergegn en gammel mand; de begyndte at tale med ham og merkede snart, at han ikke satte sin lid til paven eller til de katolskes helgener. Han fortalte, at han havde Guds ord, i det læste han slittig. Munkene vilde dog ikke slippe ham; de tog nogle romerske katolske bøger frem, hvori der var stykker af kirkefædrene og legender om helgener. De sagde til den gamle, at han burde læse en af disse bøger, hvis han for alvor vilde tænke paa sin sjæls frelse. De fortalte ham, at han var en ulærd og enfoldig mand,

som aldrig uden disse bøggers hjælp kunde faa den sande tro.

Den gamle smilede og tog sin store bibel frem. Paa dens bind stod en straalende sol, og under solen var jorden afbildet med underkriften: „Sufficit orbi“, (tilstrækkelig for hele verden). „Er denne bog nok for hele verden, saa er den ogsaa nok for en enfoldig bjergmand, og den kan give mig lys nok, saa at jeg ikke kan tage feil af den rette vei“, svarede den gamle bjergmand, og munkene maatte da lufte af.

Moder —!

For ikke længe siden blev en yndig og begavet ung pige kastet af hesten paa en ridetur. Hun blev bragt hjem og lægen hentet. Til forældrenes forbitelse sagde han, at hun maatte dø. „Er der intet haab?“ spurgte den sønderknuste far. „Intet“, var svaret. „Sig hende det, sig hende det, doktor“, hulkede moderen, „jeg kan ikke!“ Saa varfomt som muligt bragte lægen den unge pige den meddelelse, som den verdslige mor ikke kunde faa over sine læber. Da den stakkars lidende hørte, at hun skulde dø, udbrød hun i fortvivelse: „O, mor, mor! Du har lært mig at leve — hvorfor lærte du mig ikke at dø!“

Renlighed.

Det er skam at være skidden; men det er ikke skam at være tarvelig og fattig klædt.

Den fattige gut i sine simple klæder er, naar han er ren og ordentlig, langt anderledes tiltrækkende end den, som har fine pene klæder, men er skidden og uordentlig.

Gjør aldrig nar af nogen, fordi han er fattig. Guds ord siger, at „hvo, som bespottet den fattige, forhaaner hans skaber“.

Kamp mellem en tiger og en krokodil.

For nogen tid siden fortalte vi om en kamp mellem en tiger og en krokodil, som havde det udfald, at det sidste nævnte dyr blev den setrende. I dag har vi en anden lignende historie fra Indien at fortælle; men her fik kampen det modsatte udfald:

Do missionærer reiste opover en flod, ledsagede af nogle indfødte. Dyb stilhed omgav dem, da de en morgen laa for anker paa et sted, hvor de var omgivne af tykke skovstrækninger. Snart opdagede de dog en bevægelse i vandet; det var en krokodil, som vilde ind og søle sig i sanden. Den kunde vel have ligget der omtrent en halv times tid, da en stor tiger kom frem af skoven. Sagte og forsigtig nærmede den sig krokodillen, indtil den var saa nær, at den med et sprang kunde kaste sig over den. Derpaa satte den med et voldsomt hop op paa krokodillens ryg og greb den i halsen. Det stygge krybdyr, som paa denne maade vækkedes af sin søvn, opspilede sit store gab og slog voldsomt om sig med halen. Men tigreren havde overtaget. Den holdt sin modstander saa fast, at denne ikke kunde faa anledning til at bide, og ifjont gjentagne slag med halen rammede den, kunde den dog tilsidst ryste sig med stolt seiersmine. En stund blev tigreren liggende ved sit bytte ligesom en kat foran en mus, som den har fanget; derefter slæbte den krokodillen et stykke ind i skoven med sig. Omtrent ti minutter senere kom den atter tilsyne og fæstede sine øine paa baaden. Men formodentlig har den fundet, at den laa for langt

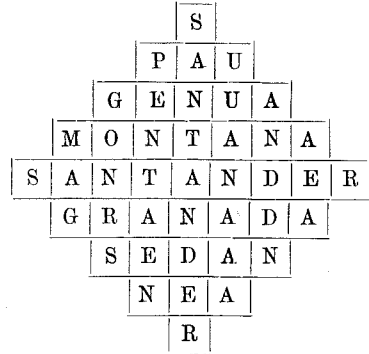
fra land til, at den havde lyst til at begynde en ny kamp; thi snart efter gif den atter langsomt bort.

Ingen død, intet liv.

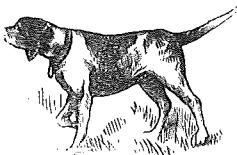
Et lidet barn arbejdede en dag ivrigt i sin have. Faderen, som saa det, spurgte hvad han tog sig for. „Jeg holder paa at faa de smaa perler, som vi fandt i østerterne igaar, for jeg vilde faa gjerne have et perlebaand til lille søster, og naar der af et frøhorn kan komme saamange, som du siger, vil disse smukke smaa perler sikkert bringe mig en rig høst.“

„Nei, du tager feil, min gut,“ sagde faderen, „ikke en eneste ny perle vil komme op af disse, sjønt du har begravet dem i jorden, thi det, som ikke dør, kan ikke bære nogen frugt.“

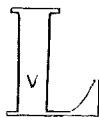
Opløsning paa diamantgaade i nr. 36.



Billedgaade.



1



g



es



m



k 18.

